

عنوان مقاله:

آینده پژوهی (الگوی امتداد حال) و کاربری نظریه های روابط بین الملل

محل انتشار:

فصلنامه رهیافت های سیاسی و بین المللی، دوره 11، شماره 1 (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 22

نویسنده:

سیدرضا موسوی نیا - دانشگاه علامه طباطبائی

خلاصه مقاله:

این مقاله در پی امکان و نحوه کاربری نظریه های روابط بین الملل در روند آینده پژوهی است. برخی از آینده پژوهان به واسطه ی ابتدای آینده پژوهی بر تصورات و نگرش چرخشی به تاریخ، آینده پژوهی را روشی تفسیری می دانند و معتقدند که استفاده از چارچوب نظری و یا مفهومی (به عنوان ابزار تحلیل و تبیین) در مطالعات تفسیری غیرممکن است. در مقابل، برخی استدلال می کنند که روند آینده پژوهی فقط مبتنی بر تصویر و تصورات نیست، بلکه می تواند مبتنی بر شواهد تجربی (فکت ها) باشد؛ پس می توان از نظریه به عنوان ابزار تبیین و تحلیل بهره برد. در این مقاله قصد داریم دیدگاه سومی را مطرح کنیم و با تقسیم روند آینده پژوهی به دو مرحله ی اکتشافی و هنجاری، نشان دهیم استفاده از چارچوب نظری در مرحله ی اکتشافی، ممکن اما محدودیت زاست، ولی بهره مندی از نظریه در مرحله-ی هنجاری برای آینده سازی راه گشاست. نتایج این مقاله نشان می دهد که آینده پژوهی مبتنی بر دو مرحله ی اکتشافی و هنجاری است. در مرحله ی نخست، آینده های محتمل طی فرآیندی با راهبرد استقرایی کشف می شوند. محصورکردن این مرحله به چارچوب نظری، محدودیت هستی شناسی ایجاد می کند؛ اما در مرحله ی هنجاری می توان در مرحله ی سناریو سازی و تجویز از یک یا چند نظریه ی به خصوص پیش بینی نظریه ها بهره مند شد. این مقاله کاربری نظریه های روابط بین الملل در آینده پژوهی را با ذکر مثالی از «آینده ی روابط ایران و اتحادیه ی اروپا پس از خروج آمریکا از برجام تا سال ۲۰۲۱» نشان می دهد. روش پژوهش توضیحی-تبیینی است.

کلمات کلیدی:

آینده پژوهی، ایران، اتحادیه اروپا، برجام، مرحله ی اکتشافی، مرحله ی هنجاری

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1267738>

